

можуть працювати з кафедральним обладнанням (електроенцефалограф, електроміограф, реоенцефалограф).

З метою об'єктивізації контролю знань студентів на кафедрі розроблено комп'ютерні програми до підсумкового модульного контролю.

Під час підготовки до практичних занять студенти, крім основної літератури, мають змогу використовувати навчальні посібники, написані співробітниками академії, зокрема: «Неврологічні синдроми остеохондрозу хребта», «Клінічні методи дослідження нервової системи у новонароджених та дітей грудного віку», «Обстеження пацієнта в клініці нервових хвороб», «Алгоритми засвоєння практичних навичок та вмінь в неврології», «Реногенні ураження нервової системи» та ін.

Під час практичних занять на кафедрі застосовуються такі види контролю: тестування (вхідний, поточний і підсумковий контроль); демонстрація студентами практичних навичок біля ліжка хворого; перевірка й розгляд клінічних ситуаційних задач; теоретичне опитування студента. Теми, винесені на самостійне опрацювання, контролюються під час проведення підсумкового модульного контролю, при цьому оцінюється і теоретична, і практична підготовка студента. Ефективність самостійної підготовки забезпечується постійним контролем викладачів.

Наукова праця як самостійна робота є найважливішим фактором розвитку особистих творчих здібностей студента. На кафедрі працює СНТ, участь у роботі якого допомагає студентам краще оволодіти і теоретичними знаннями, і практичними навичками. Так, на кафедрі окремі засідання СНТ проводяться у вигляді рольової гри. У процесі підготовки й проведення такого засідання СНТ студенти мають можливість продемонструвати не тільки свої професійні знання й уміння, а також свою ерудицію. Аналіз конкретної ситуації допомагає студентові сформулювати перший самостійний професійний досвід майбутньої роботи лікаря.

Кафедра планує впроваджувати в навчальний процес інтерактивні форми навчання: імітування професійної діяльності за допомогою тренажерів, програмоване навчання з ефективним зворотним зв'язком; ділові ігри; використання можливостей дистанційного навчання при проведенні самостійної роботи студентів.

Список використаної літератури

1. Кочан І.М. Словник-довідник із методики викладання української мови / І. М. Кочан, Н. М. Захлюпана. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. – 306 с.
2. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія / О. В. Малихін. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. – 307 с.
3. З. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник / О. В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матукова. – К.: КНТ, 2014. – 262 с.
4. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посібник / За ред. М. І. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2015. – 320 с.

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ НЕРВОВИХ ХВОРОБ З НЕЙРОХІРУРГІЄЮ ТА МЕДИЧНОЮ ГЕНЕТИКОЮ

**Дельва М.Ю., Силенко Г.Я., Литвиненко Н.В., Пінчук В.А., Дельва І.І., Пурденко Т.Й.,
Гладка В.М., Таряник К.А., Кривчун А.М., Санік О.В.,
Самарченко Л.А., Палєнка О.Є., Піддубна О.О.**

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлюються питання підготовки медичних кадрів в умовах дистанційного навчання. Проаналізовано дві форми дистанційного навчання із застосуванням прямого онлайн-спілкування (Zoom-конференція) і використання тестів та задач за допомогою сервісу Google Classroom.

Ключові слова: вища медична освіта, дистанційне навчання, онлайн-конференція.

The article describes the issues of medical personnel training in the conditions of distance studying. And the analysis of two distance studying forms of with the use of direct online communication (Zoom conference) and the use of tests and tasks using the Google Classroom service was done.

Key words: higher medical education, distance studying, online conference.

Реформи в українській державі ставлять нові завдання перед освітньою системою країни й потребують удосконалення державного управління системою вищої освіти. Реформа вищої медичної освіти в Україні стала об'єктивною потребою, зумовленою переходом до нового рівня ринку медичних послуг. Процес оновлення освіти в медицині має спрямовуватися на поєднання трьох органічно пов'язаних основних компонентів: держави, закладу вищої медичної освіти й лікаря. Тільки таке поєднання забезпечить виконання головного завдання вищої медичної школи: підготовки й формування фахівця високого ґатунку, який може реалізувати свої знання на практиці [1].

Підвищення престижності української медичної освіти, її конкурентоспроможності з європейськими освітніми програмами є нагальною необхідністю при реалізації Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2025 рр. [2].

Уведення загального карантину на території України у зв'язку з поширенням вірусу CoViD -19 суттєво змінило звичний порядок роботи всієї України. Самоізоляція змусила багатьох переглянути форму своєї участі у виконанні різних трудових обов'язків. Освітяни також не лишилися осторонь такої тенденції. Слід зазначити, що форми й методи дистанційного навчання існують вже досить давно, проте саме факт введення карантину змусив учителів і викладачів активізувати свою роботу в даному напрямі. Поряд із цим, у багатьох виникла низка запитань: «Якими формами дистанційного навчання краще користуватися?», «Як оптимізувати цей процес?», «Чи однаково корисні

он-лайн ресурси?» тощо [5].

Дистанційне навчання – це форма здобуття освіти, при якій у навчальному процесі використовуються кращі традиційні й інноваційні методи, засоби й форми навчання, засновані на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях [3]. Дистанційна форма навчання відіграє все більшу роль у модернізації освіти, здатна забезпечити постійний освітній ріст особистості. Дистанційне навчання відкриває студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає зовсім нові можливості для творчості, формування й закріплення різних професійних навичок. Дистанційна освіта розширює й оновлює роль викладача, робить його наставником-консультантом, який має координувати пізнавальний процес, постійно вдосконалювати ті курси, які він викладає, підвищувати творчу активність і кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій [4]. Система дистанційної освіти може й має зайняти своє місце в системі освіти, оскільки при грамотній її організації вона може забезпечити якісну освіту, що відповідає вимогам сучасного суспільства сьогодні.

На кафедрі нервових хвороб з нейрохірургією та медичною генетикою перед викладачами постало питання про форму проведення дистанційного навчання. Для продовження навчання й підтримки зв'язку з викладачем були обрані такі форми як Google Classroom, Viber, Telegram, платформа Zoom. Особливо популярним став сервіс для проведення онлайн-занять Zoom, який забезпечує аудіо- і візуальне спілкування значної кількості осіб одночасно.

Для викладачів і студентів дуже важливе живе спілкування, яке може забезпечити конференція Zoom. Неврологія – це складна академічна дисципліна, яка потребує роз'яснення й коментарів безпосередньо від викладача. Під час вивчення предмета необхідно почути думку викладача, який спрямовує й допомагає узагальнити сутність, а також зрозуміти велику кількість термінів і понять. Робота в Zoom значно покращує результати студентів, підвищує рівень і якість знань, сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Досвід роботи з різними формами дистанційного навчання показав і переваги, і недоліки. Перевагами роботи в Zoom є можливість негайно або на запланований час створювати відеоконференції, в яких можуть брати участь студенти. Zoom забезпечує аудіо- і відеозв'язок, що інколи є дуже важливим (особливо при проведенні практичних занять, якщо необхідно перевірити, чи самостійно студент відповідає на запитання). Zoom також має текстовий чат і кнопку для учасників «Підняти руку», що може бути використано для перевірки присутності студентів на конференції. Має значення простота підключення й реєстрації. Можна проводити і долучатися до конференції за допомогою мобільного телефону. Студенти отримують від викладача посилання на вхід у конференцію. Як показав досвід викладання, при плануванні нової конференції узгоджуються термін, час, дата, коли буде зручно наступного разу зібратись. На сьогодні немає жодного студента, який би не вийшов на зв'язок у режимі відеоконференції.

Поряд із цим, ця технологія дистанційного навчання також має низку недоліків. Безкоштовна версія Zoom розрахована лише на 40 хвилин відеоконференції. Тобто через 40 хвилин необхідно створити нову конференцію. Zoom вимогливіший до характеристик комп'ютера і швидкості Інтернету, що також має бути враховано. Zoom можна використовувати для проведення лекцій, однак не гарантується якість зображення і звуку при великій аудиторії.

Під час проведення онлайн-конференції заняття треба дуже уважно і структуровано модерувати. Для дотримання правил поведінки студентів, щоб заняття не перетворилось у балаган, необхідно давати слово студентам по черзі. Якщо під час онлайн-трансляції учасники почнуть говорити одночасно, то це погіршуватиме якість звуку й негативно впливатиме на враження студентів від участі в занятті. Важливо під час трансляції підтримувати увагу студентів, проводити стисле опитування, щоб сфокусувати увагу на ключових питаннях, проводити голосування з метою активізації. У кінці заняття бажано запропонувати учасникам поділитися відгуком на заняття в чаті трансляції.

Для проведення дистанційного навчання на кафедрі також застосовувалась робота в Google Classroom. У цьому сервісі викладачі створювали навчальні курси, наповнювали їх відповідними матеріалами, створювали завдання й контролювали їх виконання. У Google Classroom викладач може не лише завантажувати письмові завдання, а й визначати терміни виконання, контролювати їх виконання кожним студентом, проводити онлайн-рецензування й коментування, виставляти оцінки. Основним елементом Google Classroom є Групи. Функціонально групи дозволяють користувачам легко відправляти повідомлення іншим користувачам, з якими вони часто спілкуються в межах цієї групи. Групи також можна використовувати для розповсюдження прав доступу до навчальних курсів.

Студенти, які працюють у Google Classroom, також можуть бачити власні результати й реагувати на зауваження викладача. Також можна налаштувати зв'язок через електронну пошту, щоб викладач дізнавався про виконання завдань. Цей сервіс може бути використаний навіть у очному навчанні з метою зменшення обсягу паперових робіт; групування всіх письмових робіт у одному сервісі; постійної комунікації зі студентами.

Перевагами такої форми навчання є також простота у використанні, безкоштовність і високий рівень доступності, що дозволяє групувати всі завдання за окремими курсами й дисциплінами, дає можливість викладачу коментувати хід виконання письмового завдання, виставляти оцінки в режимі онлайн і надсилати оповіщення електронною поштою.

Недоліками даного сервісу є те, що всі користувачі мусять мати електронні адреси на домені @gmail.com, сервіс не забезпечує реальне спілкування зі студентами й обговорення.

Отже, перспективною формою педагогічної технології під час оволодіння компетенціями з предмета «Неврологія» є дистанційне навчання з використанням сервісів Zoom і Google Classroom.

Список використаної літератури

1. Вільцанюк О.О. Реформа вищої медичної освіти – шлях до вдосконалення ринку медичних послуг / Вільцанюк О.О., Ткаченко О.В. // Тези доп. навч.-метод. конф. – Вінниця, 2015. – С. 22-23.
2. Вовк І.М. Методичні підходи до лекцій з мікробіології на медичних факультетах / Вовк І.М., Прокопчук З.М. // Тези доп. навч.-метод. конф. – Вінниця, 2015. – С. 23-24.

- Литвиненко Н.В. Дистанційне навчання як один із методів удосконалення медичної освіти в Україні / Литвиненко Н.В., Кривчун А.М., Пінчук В.А. //Матеріали Всеукр. навч.-метод. конф. з міжнар. участю. –Полтава, 2015. – С.145-146.
- Скрипник Л.М. Дистанційна медична освіта: сучасні реалії та проблеми / Л.М. Скрипник // Архів клінічної медицини. – 2012. – №2 (18). – С.116-118.
- Торбас О. Використання інформаційних ресурсів при дистанційному навчанні юридичних дисциплін// О. Торбас [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hsa.org.ua/blog/vykorystannya-informatsijnyh-resursiv-pry-dystantsijnomu-navchanni-vurydychnyh-dystsyplin/>

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ

Дмитренко М.І., Лучко О.В., Нестеренко О.М., Білоус А.М.

Українська медична стоматологічна академія

Якість викладання й навчання має лежати в основі програми реформування вищої освіти – з акцентом на цифрових комп'ютерних технологіях, які забезпечують відповідні, глобально пов'язані, актуалізовані знання й уміння, які можна використовувати на ринку праці, що є основою постійного навчання випускників.

Ключові слова: ортодонція, якість викладання, цифрові технології.

The higher education reform program should be based on the quality of teaching and learning. At the same time, emphasis should be placed on digital computer technologies that provide relevant, updated knowledge and skills, knowledge. This knowledge must be globally linked and can be used in the labor market, which is the basis for continuing education of graduates.

Key words: orthodontics, teaching quality, digital technologies.

Docendo discimus – викладаючи, ми вчимося (Сенека Анней Луцій). Модель навчання дев'ятнадцятого століття на вищому рівні все ще залишається актуальною, і відтоді викладання мало змінилося. По суті, вища освіта все ще є процесом передачі знань за допомогою лекцій тим, хто хоче її здобути. Останні 15 років спостерігаються прогресивні зрушення в багатьох закладах вищої освіти країн-членів Європейського Союзу, але основна модель суттєво не змінилася, принаймні, не в більшості закладів. Навчальні заклади стикаються зі значними викликами – надто грізними, аби будь-яка країна змогла б подолати їх самотужки: економічна криза; безробіття, особливо для молоді; зміна демографії; поява нових конкурентів; нові технології й режими роботи, пандемія CoViD -19.

Нам потрібно ставати більш зовнішніми, інноваційними й забезпечити стійкі основи майбутнього. Якість викладання й навчання має лежати в основі програми реформування вищої освіти – з акцентом на цифрових комп'ютерних технологіях, які забезпечують глобально пов'язані, відповідні, актуалізовані знання й уміння, які можна використовувати на ринку праці, що є основою постійного навчання випускників.

Накопичення знань, перехід до нових технологій зумовлюють усвідомлене розуміння необхідності перегляду не тільки того, що ми вчимо, а й того, як ми це робимо. У сучасному світі, в епоху бурхливого розвитку високотехнологічної медицини, суспільство висуває підвищені вимоги до якості надання медичних послуг. Саме цей показник, як і якість життя пацієнтів після проведеного лікування, мають лежати в основі оцінки професійної діяльності окремих фахівців і установ, а також рівня охорони здоров'я в цілому.

Класична система медичної освіти не забезпечує повною мірою вирішення питань якісної практичної підготовки лікаря. Головними перешкодами є відсутність безперервного зворотного зв'язку між здобувачем вищої освіти й викладачем, неможливість практичної ілюстрації всього різноманіття клінічних ситуацій, а також морально-етичні й законодавчі обмеження в спілкуванні з пацієнтом [1]. Тому ключовим завданням медичної освіти стало створення умов для розвитку в студентів широкого спектра компетенцій і практичних навичок без ризику завдання шкоди пацієнту, а також здатності прийняття правильних рішень і бездоганного виконання маніпуляцій [2].

Це можливо завдяки використанню різних видів фантомів, стимуляторів, які імітують наближені до реальних умов можливості для практичних дій, комп'ютерному моделюванню різноманітних ортопедичних та ортодонтичних конструкцій, що відкриває нові можливості підготовки сучасного лікаря [3].

Досягнення високих результатів можливе лише за умови оволодіння викладачами досвідом з упровадження нових цифрових стоматологічних технологій. Упровадження комп'ютерних технологій дозволяє отримувати клінічний досвід у віртуальному середовищі без ризику для пацієнта; об'єктивно оцінити досягнутий рівень майстерності; забезпечити необмежену кількість повторів при відпрацюванні навички; тренуватися в зручний час, незалежно від роботи клініки; відпрацьовувати дії при різноманітній патології; послабити стрес під час перших самостійних маніпуляцій; навчитися працювати в команді; провести самоаналіз психологічних якостей і професійних умінь; отримати об'єктивну оцінку власного ступеня підготовленості з відповідного модуля [4].

Сучасний рівень розвитку стоматологічних технологій висуває якісно нові вимоги до методик навчання практичних умінь на етапі додипломної й післядипломної освіти.

Мета статті – висвітлити досвід стажування співробітників Української медичної стоматологічної академії в Дунайському приватному університеті (Австрія) й ефективності застосування знань і умінь у професійній підготовці студентів.

Завдяки тісній багаторічній співпраці між Українською медичною стоматологічною академією і Дунайським приватним університетом викладачі УМСА мають змогу стажуватися на клінічних базах австрійського вишу й удосконалювати професійні навички. Розуміючи важливість стажування для покращення якості навчального процесу, керівництвом академії у 2018 році було організовано тижневий цикл (100 навчальних годин).